

Universiteit Antwerpen
Master of Development Evaluation and
Management
(master na master)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	6
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
4	Opleiding	8
5	Beoordeling	9
	5.1 Doelstellingen opleiding	9
	5.2 Programma	10
	5.3 Inzet personeel	14
	5.4 Voorzieningen	16
	5.5 Interne kwaliteitszorg	17
	5.6 Resultaten	19
6	Oordelen visitatiecommissie	20
7	Oordelen NVAO	21
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	22

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 16 december 2008 heeft Universiteit Antwerpen (UA) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Master of Development Evaluation and Management (master na master), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De aanvraag is ontvangen op 19 december 2008.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Master of Development Evaluation and Management (master na master) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Development Evaluation and Management (master na master) van de Universiteit Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

Den Haag, 7 april 2009

Voor de NVAO,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

Guy Aelterman
(vicevoorzitter NVAO)

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 16 december 2008 heeft Universiteit Antwerpen bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Master of Development Evaluation and Management (master na master). De aanvraag is ontvangen op 19 december 2008.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Universiteit Antwerpen een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005)

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Interuniversitaire Raad

Visitatiecommissie:

Voorzitter:

- Prof. Dr. B.A.G.M. Tromp†, bijzonder hoogleraar in de theorie en geschiedenis der internationale betrekkingen, Universiteit Amsterdam en Senior Research Fellow, Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen 'Clingendael', Nederland.

De andere vakdeskundige leden:

- Prof. Mr Dr Ig Snellen, (em) hoogleraar bestuurskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam en Rijksuniversiteit Leiden, Nederland.

- Prof. Dr. P. Vercauteren, hoogleraar internationale betrekkingen en globalisering, Facultés Universitaires Catholiques de Mons (FUCAM), België.

Onderwijsdeskundig lid:

- Dhr. J. Perquy, ere administrateur-generaal van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), België.

Extra vakdeskundig lid:

- Prof. Dr. M. E. Wuyts, professor in toegepaste kwantitatieve economie, Instituut voor Sociale Studies, den Haag, Nederland, visiting professor in Economics and Development studies, Open University, Milton Keynes, Engeland.

De Ontwikkelingsexpert (ICP-evaluatie):

- Dr. J. Lenvain, diensthoofd Kwaliteit, Methoden en Studies, Belgisch Technische Coöperatie (BTC), België. Lid van de VLIR-UOS-Evaluatiecommissie 'opleidingsprogramma's'.

Student-lid:

- Dhr. F. François, student aanvullende opleiding Internationale Betrekkingen, Katholieke Universiteit Leuven.

Secretaris:

- Mevrouw Ilse De Vooght

- Mevrouw dr. Ir. Els Van Zele

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 14 maart 2007 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De commissie hield haar installatievergadering op 15 februari 2007. Op dat ogenblik hadden de commissieleden het visitatieprotocol en het zelfevaluatie-rapport reeds in hun bezit. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op het af te leggen bezoek. Verder heeft de commissie op deze vergadering haar referentiekader geformuleerd. Daarnaast werd het programma van het bezoek opgesteld en werd een eerste bespreking gehouden van het zelfevaluatie-rapport. De gesprekken die de commissie tijdens het bezoek heeft gevoerd, waren openhartig en verhelderend en vormden een goede aanvulling bij de lectuur van het zelfevaluatie-rapport. Aan het einde van het bezoek werden, na intern beraad van de commissie, de voorlopige bevindingen mondeling aan de gevisiteerde opleiding meegedeeld. Als laatste stap in het visitatieproces heeft de commissie haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een rapport vastgelegd. De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleiding werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst van het rapport definitief werd vastgelegd.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Bij het opstellen van het referentiekader heeft de commissie zich gebaseerd op het referentiekader dat in 1999 werd gehanteerd bij de visitatie Politieke Wetenschappen en Sociologie (VLIR, 2000), the EADI accreditation initiative, de doelstellingen en eindtermen die de opleiding voor het eigen onderwijs heeft geformuleerd, de internationale eisen die worden gesteld aan academische opleidingen in de politieke wetenschappen, het Vlaamse structuurdecreet (2003) en het toetsingskader van de NVAO waarin een aantal minimeisen worden vooropgesteld die zijn gebaseerd op de internationaal aanvaarde Dublin descriptoren.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstreekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit 7 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Master of Development Evaluation and Management (master na master) van de Universiteit Antwerpen is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Universiteit Antwerpen
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging: Antwerpen
- graad en de kwalificatie: Master of Development Evaluation and Management
- niveau en oriëntatie: master na master
- studieomvang¹: 60 studiepunten
- afstudeerrichtingen²: geen
- onderwijstaal: Engels
- studiegebied: Gecombineerde studiegebieden Economische en toegepaste economische wetenschappen Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen Politieke en sociale wetenschappen
- aard van de aanvraag: accreditatie

---

¹ Situatie ten tijde van de visitatie

² Situatie ten tijde van de visitatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet³;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'⁴;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁵.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

"The programme aims (from 2007-2008 onwards) to provide development professionals with multi-disciplinary theoretical and practical tools that will improve their capacity to contribute to the formulation, implementation and evaluation of development policies and programmes.

The assessment panel evaluates the aims and objectives of the programme (the current and revised programme) as adequate with respect to the development of general competences and general academic-oriented competences at an advanced level. The programme enables students to acquire an advanced understanding of and insight into the academic-disciplinary knowledge of Development Studies in a multi-disciplinary and inter-disciplinary manner. There is ample attention for competence-oriented learning in the aims and objectives, as there is for the development of academic skills. The assessment panel finds that there is good attention in the aims and objectives

---

³ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

⁴ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁵ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

for the latest developments of the discipline. The assessment panel is of the opinion that the focus on methodological issues applicable to Development Studies and academic research methods is better reflected in the aims and objectives of the revised programme (starting from 2007-2008 onwards), compared to the former one. The strong international dimension, inherent to the discipline of Development Studies is – in the opinion of the assessment panel – well reflected in the aims and objectives. Further there is a good alignment with the professional requirements set by (international) peer groups as there is for the needs of the intended professional field. The assessment panel recognizes that the IOB (Institute of Development Policy and Management) has a good reputation with respect to research in the subject of Development Studies. The assessment panel appreciates that the discipline-specific aims and objectives are in agreement with the aims set by the European Association of Development and Training Institutes.

The assessment panel remarks that the attention for diplomatic skills, indeed addressed through the curriculum of the programme, should as well be described in the aims and objectives.”

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De commissie heeft klachten van de studenten moeten vaststellen met betrekking tot de werkdruk. De werklast is voornamelijk te hoog naar het einde van het academiejaar toe op het moment dat allerlei werkstukken klaar moeten zijn. De werklast zou beter gespreid moeten worden over het volledige jaar. Daarenboven heeft de commissie de

afwezigheid van een operationeel systeem van studietijdmeting –en opvolging moeten constateren. De NVAO dringt evenals de commissie aan op het invoeren en hanteren van een systeem om de studietijd te meten en te analyseren.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De NVAO wijst er evenals de commissie op dat studenten moeten kunnen leren uit hun ervaringen. Hiertoe dient de opleiding de nodige feedback te verschaffen.

Facet 2.9. Masterproef

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.8 in het visitatierapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De NVAO vertrouwt er evenals de commissie op dat in het herziene programma het beter linken van de meesterproeven aan de kernthema's van de modules het niveau van de werkstukken zal doen toenemen.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

"The assessment panel recognizes that the programme was (at the time of the writing of the self-evaluation report and during the actual assessment site visit) in a phase of revision and curriculum innovation and appreciates the high responsiveness of the programme to signals about occurring changes in the discipline, both with respect to theory building and with respect to the recent evolvments in the areas studied. The programme has adequate mechanisms to respond to these changes and the curriculum is regularly revised and updated. The programme translates its aims, objectives and final qualifications into clear learning targets for each course. The assessment panel hereby notes that the Master of Development Evaluation and Management has a specific emphasis on aspects related to the new aid approaches such as budget support, and on the methodology and techniques of the evaluation of the impact of foreign aid in particular and development policies in general.

The assessment panel is convinced that the revised programme (from 2007-2008 onwards), following a modular approach, will also adequately materialise the aims and objectives. In particular the multidisciplinary dimension of the discipline will be strongly embedded in the new curriculum as the different modules will be organised and taught by the multidisciplinary Theme Groups. The students perceive the materials in their programme as actual and highly relevant and covering all aspects of the discipline of Development Studies. Furthermore, the assessment panel is of the opinion that the programme uses a good variety of learning activities and a selection of good quality texts and reference materials in line with the expected level.

The assessment panel concludes that the programme well emphasizes knowledge development and the development of research skills. The knowledge advancement in the programme is further supported by the professionalism of both the resident and the visiting staff who is also active in the (non-academic) professional field and most often is highly recognised internationally. In addition, the academic staff guarantees a good alignment with current developments in the discipline through its professional expertise and prominent authority in the research fields associated.

The assessment panel is of the opinion that there is a good balance in the distinct programmes (current and revised programme) between introductory courses and more advanced courses, as there is between the models that describe the discipline of Development Studies and their practical application. The assessment panel is confident that the new curriculum will have an excellent coherence as the course structure will be altered into a multidisciplinary, highly research-based modular structure. During the development of the curriculum, attention will be given to considerations of the students. The assessment panel remarks that at the moment no flexible learning paths are provided and suggests revising this issue with respect to both flexible learning trajectories and a spreading of the programme over two or more years with respect to prior experiential learning.

The assessment panel has examined a selection of examination questions and finds that the programme uses a good variety of test and examination formats. On top of that, students are informed well in advance about the examination regulations and the nature of the examination formats. However, the assessment panel learned from the students that they ask for systematic content-specific feedback about their performance on papers, assignments and examinations. At the moment, the feedback is in the view of the panel entirely inadequate and ought to be organised in a more pro-active manner from the side of the lecturers. The assessment panel takes the request of the students very seriously as it is absolutely necessary that students learn from their previous experiences.

Besides the examination formats and questions the assessment panel has read and analysed a number of Master's thesis and describes the level of the Master's theses for the current programme as 'just reaching the level expected from an Advanced Master's programme'. The assessment panel is of the opinion that the issues addressed are very relevant and useful and contribute to a better understanding of the problems in developmental countries. However, the assessment panel has concerns about the academic level of the Master's theses and strongly emphasizes the need for a solid foundation of the academic level: i.e. a literature study section, a clearly defined and outlined subject, accompanying hypotheses to be tested, a critical analysis of the data studied, based on scientific concepts and the correct methodologies used. The assessment

panel perceives as a considerable improvement, the intentions in the revised programme to better link the students' Master's thesis topic with the research done in the Theme Group.. Consequently, the research for the Master's paper will be more clearly linked to the theoretical approaches, research methodologies studied and the core themes of the Master's programme.

At the moment of the assessment site visit, the programme did not have an operational mechanism to systematically measure the study time and follow up on the match between the estimated and the actual study time. In addition, it was, at the time of the assessment site visit impossible to evaluate from the blueprint of the revised curriculum, whether the workload would be more in line with the requirements for a one year programme. Consequently the assessment panel has serious questions related to the actual workload for the students and urges the IOB, jointly with the University of Antwerp, to address this issue promptly, including the use of a suitable system to monitor, analyse and follow up on the (actual and perceived) study time.

Out of 800 applicants a selection is made using a transparent selection procedure. The number of students enrolled for the Master of Development Evaluation and Management is on average about 21 students a year. The assessment panel evaluates the number of students as favourable for the realisation of interactive teaching methods and student participation in the courses. The assessment panel appreciates that the form and content of the curriculum is in line with the qualifications of the student intake and that in case of insufficient conceptual background knowledge teaching assistants are brought in to provide remedial training for the students.

The assessment panel is of the opinion that the workload needs to be addressed, but is convinced that the other aspects of this theme largely compensate for this shortcoming and assesses the theme 'curriculum' positively."

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

"The personnel policy is governed by the regulations of the Universiteit Antwerpen. The assessment panel learned that positions for full teaching staff are published internationally. The assessment and promotion of the academic staff are organised in accordance with the university procedures. Assistant staff members should at least hold a Master's degree and their research is closely linked to their tasks in supporting the teaching process. The assessment panel is of the opinion that the overall quality of the teaching staff is good, with respect to their expertise in the disciplines taught, the educational approaches used and the didactic methods applied. The assessment panel appreciates that both the educational experience and the discipline-specific expertise is considered when appointing new staff members and that the teaching of the academic staff is evaluated after each term by the students, data which are considered in the promotion of the teaching staff. The level of professional teaching and research experience among the staff is impressive. According to the assessment panel the teaching staff has an outstanding academic record. The assessment panel was informed that each assistant staff member has the tutorship and mentorship over several students and that also non-teaching junior staff may be drawn into some limited counselling of the students. The assessment panel is however not very convinced that junior staff members can contribute substantially to the development of students' learning attitudes and their writing of the Master's thesis.

The assessment panel finds that there are a good number of academic staff members (full time teaching staff 9 FTE; part time staff 2,2 FTE) involved in the programme and that there is a good distribution across the age categories. Given the relatively small size of the student body, the student/staff ratio (calculated for the core staff of the institute only) is about 3 to 1, which is – in the opinion of the assessment panel – favourable for teaching the programme in an interactive and activating manner."

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit. De NVAO wijst evenals de commissie op de krappe en ondermaatse huisvesting voor buitenlandse studenten die dringend dient te worden verbeterd.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

"The assessment panel has visited the lecture rooms and the library facilities during the assessment visit. According to the assessment panel the lecture rooms are modern and well equipped with the necessary facilities to enable the use of modern teaching approaches. The library is – in the view of the assessment panel – well equipped with an impressive collection of books and journals. In addition the library of the Universiteit Antwerpen has access to a large collection of electronic journals. A problem noticed by the assessment panel concerns the housing facilities for the students. The assessment panel is of the opinion that the living quality for the students should add to the students' general well being and in this case, serious action needs to be taken without any delay.

The assessment panel finds that the student support and guidance is very well organized, that the academic staff can easily be reached and approached after or even during the lectures and that appropriate mechanisms for student counselling and guidance are operational. In the revised programme, the programme director outlined his intention to assign a mentor to each student to help them selecting the right trajectory and make a sensible choice between the quantitative or qualitative focus in the programme. The assessment panel appreciates this initiative and suggests that these mentors should be trained. The assessment panel also proposes to better develop and further improve the student representation."

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

"The IOB conducts a programme and curriculum evaluation, as well as an evaluation of the individual courses on a regular basis. The curriculum evaluation follows the eight-year periodic review of the external assessments of the programme. The assessment panel however remarks that a more frequent programme evaluation is needed, given the transition of the programme into a modular structure. The individual courses are evaluated yearly. The results from these student evaluations are considered in the evaluation files of the academic staff.

The assessment panel saw a list of changes and improvements as a result of the follow-up on internal quality mechanisms and recommendations made by previous external quality controls. The assessment panel evaluates these changes made to be substantial and adequate. Somehow, the assessment panel finds that the responsiveness is sometimes too impulsive and that some complaints are dealt with on a rather arbitrary basis, therefore it suggests developing a structural approach towards changes.

The student's workload is evaluated by means of the curriculum evaluation, the course and examination schedules and focus group discussions with the students. A quantitative time budget study has been abandoned due to the very low response rate by the students. The assessment panel however suggests to apply a systematic operational system for study time measurements.

The staff (academic and administrative) are dedicated and highly committed to the programme. The assessment panel is of the opinion that the involvement of the students could be further improved. Alumni contribute to the communications with the students through the discussion forums to which they have access, and share their personal networks with the students in this respect. The contacts with the professional field are equally informal. The assessment panel finds that a more formally structured representation of the stakeholders in the curriculum debate would be beneficial for the programme."

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

"The assessment panel finds that the aims and objectives of the programme are indeed realised and that the graduates are being well prepared to enter the professional field. The graduates find employment in a variety of sectors (public, private and nonprofit) and engage in a wide range of occupations. The students commented during the interviews that the programme is helpful for their careers, as it contributes to their mastery of e.g. data analysis methods, their further development and confirmation of the models and methods used in the discipline.

The assessment panel is of the opinion that the quality level of the programme is not yet fully reflected in the quality of the Master's thesis, which while satisfactory still leaves considerable room for improvement.

Averaged over the last 7 years, 89 % of the entire student population in the Master of Development Evaluation and Management obtained their degree in one year, the average of the ICP scholarships (averaged over the last 4 years) is 93 %. The average study duration, as stated in the self-evaluation report is about one year over the last 7 years. The assessment panel describes these averages as good results.

In general, the assessment panel approves of the general pass rates and remarks that the success rate for the ICP scholarships is most often higher, compared to the entire student population, which indicates that the students obtaining an ICP scholarship succeed in their efforts to attain their degree for the programme and materialise so the intention of these scholarships."

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**.

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	Facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	E
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	O
		2.5 toelatingsvoorwaarden	E
		2.6 studieomvang	V
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁶	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	E
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁶ Enkel voor masteropleidingen

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Het instellingsbestuur heeft geen opmerkingen of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Master of Development Evaluation and Management (master na master) van Universiteit Antwerpen uitgevoerd door Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #3381

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2009-2010 tot het einde van academiejaar 2016-2017.

Artesis Hogeschool Antwerpen
Dhr. Jacques Peeters, algemeen directeur
Keizerstraat 15
B- 2000 ANTWERPEN
België

Geachte Heer,

datum Op 8 juli 2008 heeft de NVAO uw accreditatieaanvraag ontvangen voor de volgende
23 april 2009 opleiding: Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (# 3051)

onderwerp Het aanvraagdossier voldoet aan de decretale en reglementaire ontvankelijkheids-
Voorzetting voorwaarden¹. De accreditatieaanvraag is dan ook ontvankelijk verklaard op 23 september
accreditatieprocedure Bachelor in het onderwijs: 2008.
secundair onderwijs

uw kenmerk De NVAO heeft de accreditatieaanvraag behandeld en heeft op basis van de externe
Artesis # 3051 beoordeling in redelijkheid niet kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van
voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

uw kenmerk Daarom werd de visitatiecommissie gehoord, zoals geregeld door artikel 59bis van het
JP/ak/20080625 Structuurdecreet. Dit horen gebeurde in eerste instantie via een schriftelijke procedure.

ons kenmerk NVAO/ 20094968/SL

bijlagen De NVAO heeft aan de commissie gevraagd te antwoorden op volgende vraag:
Proces verbaal van de *Heeft de commissie er vertrouwen in dat bij een nieuwe visitatie (eind 2010) zal*
Hoorzitting *blijken dat de gerealiseerde verbeteringen het gewenste effect zullen hebben?*
De visitatiecommissie heeft haar antwoord verschaft bij brief van 4 maart 2009. Ook u was
uitgenodigd om een schriftelijke reactie te sturen. Van deze mogelijkheid heeft u geen
gebruik gemaakt. Geen van de betrokkenen heeft gevraagd ook mondeling te worden
gehoord.

De documentatie met betrekking tot deze hoorzittingprocedure vormt onderdeel van het
bijgevoegde Proces verbaal (PV).

Op basis van de uitkomsten van de gevolgde hoorzittingprocedure en het advies van de
hoorzittingcommissie heeft het bestuur van de NVAO op 21 april 2009 besloten tot het
vervolgen van de accreditatieprocedure en een nieuwe visitatie van de opleiding Bachelor in
het onderwijs: secundair onderwijs van de Artesis hogeschool Antwerpen te laten uitvoeren
conform onderstaande follow-up procedure.

¹ Deze voorwaarden zijn opgenomen in artikel 57 van het structuurdecreet en in Hoofdstuk III van het Reglement betreffende de
vormvereisten voor aanvragen tot uitvoering van de accreditatie of de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen
in de Vlaamse Gemeenschap. Deze voorwaarden worden toegelicht in Hoofdstuk 3 van de "Handleiding accreditatie Vlaamse
Gemeenschap" (www.nvao.net).

pagina 2 van 2 *Follow-up procedure*

De nieuwe visitatie zal gericht dienen te zijn op een externe beoordeling van alle onderwerpen resp. facetten uit het accreditatiekader.

De nieuwe visitatie dient bij voorkeur te worden uitgevoerd door een commissie waarin minimaal drie van de leden van de huidige visitatiecommissie zitting nemen.

De VLHORA wordt aangezocht om als evaluatieorgaan op te treden.

De beoordeling zal overeenkomstig de criteria van het VLHORA protocol – conform het Accreditatiekader – moeten worden uitgevoerd. De inhoudelijke toetsingsaspecten van het visitatieprotocol blijven derhalve van kracht. De nieuwe externe gepubliceerde beoordeling dient uiterlijk 31.12.2010 bij NVAO te worden afgeleverd.

De huidige accreditatietermijn wordt, conform de bepalingen van art.60§1 van het Structuurdecreet, verlengd tot NVAO op basis van de nieuwe beoordeling een accreditatiebeslissing heeft genomen.

Met eventuele vragen kunt u terecht bij Rik Belmans, beleidsmedewerker.

Hoogachtend,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

cc. contactpersoon opleiding
cc. VLHORA

Artesis Hogeschool Antwerpen
Dhr. Jacques Peeters, algemeen directeur
Keizerstraat 15
B- 2000 ANTWERPEN
België

Geachte Heer,

datum	Op 8 juli 2008 heeft de NVAO uw accreditatieaanvraag ontvangen voor de volgende
23 april 2009	opleiding: Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (# 3050)
onderwerp	Het aanvraagdossier voldoet aan de decretale en reglementaire ontvankelijkheids-
Voorzetting	voorwaarden ¹ . De accreditatieaanvraag is dan ook ontvankelijk verklaard op 23 september
accreditatieprocedure	2008.
Bachelor in het onderwijs:	
kleuteronderwijs	
Artesis #3050	De NVAO heeft de accreditatieaanvraag behandeld en heeft op basis van de externe
uw kenmerk	beoordeling in redelijkheid niet kunnen besluiten tot het al dan niet voorhanden zijn van
JP/ak/20080625	voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.
ons kenmerk	Daarom werd de visitatiecommissie gehoord, zoals geregeld door artikel 59bis van het
NVAO/ 20094968/SL	Structuurdecreet. Dit horen gebeurde in eerste instantie via een schriftelijke procedure.
bijlagen	
Proces verbaal van de	De NVAO heeft aan de commissie gevraagd te antwoorden op volgende vraag:
Hoorzitting	<i>Heeft de commissie er vertrouwen in dat bij een nieuwe visitatie (eind 2010) zal blijken dat de gerealiseerde verbeteringen het gewenste effect zullen hebben?</i>
	De visitatiecommissie heeft haar antwoord verschaft bij brief van 4 maart 2009. Ook u was uitgenodigd om een schriftelijke reactie te sturen. Van deze mogelijkheid heeft u geen gebruik gemaakt. Geen van de betrokkenen heeft gevraagd ook mondeling te worden gehoord.

De documentatie met betrekking tot deze hoorzittingprocedure vormt onderdeel van het bijgevoegde Proces verbaal (PV).

Op basis van de uitkomsten van de gevolgde hoorzittingprocedure en het advies van de hoorzittingcommissie heeft het bestuur van de NVAO op 21 april 2009 besloten tot het vervolgen van de accreditatieprocedure en een nieuwe visitatie van de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs van de Artesis hogeschool Antwerpen te laten uitvoeren conform onderstaande follow-up procedure.

¹ Deze voorwaarden zijn opgenomen in artikel 57 van het structuurdecreet en in Hoofdstuk III van het Reglement betreffende de vormvereisten voor aanvragen tot uitvoering van de accreditatie of de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap. Deze voorwaarden worden toegeleicht in Hoofdstuk 3 van de "Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap" (www.nvao.net).

pagina 2 van 2 *Follow-up procedure*

De nieuwe visitatie zal gericht dienen te zijn op een externe beoordeling van alle onderwerpen resp. facetten uit het accreditatiekader.

De nieuwe visitatie dient bij voorkeur te worden uitgevoerd door een commissie waarin minimaal drie van de leden van de huidige visitatiecommissie zitting nemen.

De VLHORA wordt aangezocht om als evaluatieorgaan op te treden.

De beoordeling zal overeenkomstig de criteria van het VLHORA protocol – conform het Accreditatiekader – moeten worden uitgevoerd. De inhoudelijke toetsingsaspecten van het visitatieprotocol blijven derhalve van kracht. De nieuwe externe gepubliceerde beoordeling dient uiterlijk 31.12.2010 bij NVAO te worden afgeleverd.

De huidige accreditatietermijn wordt, conform de bepalingen van art.60§1 van het Structuurdecreet, verlengd tot NVAO op basis van de nieuwe beoordeling een accreditatiebeslissing heeft genomen.

Met eventuele vragen kunt u terecht bij Rik Belmans, beleidsmedewerker.

Hoogachtend,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

cc. contactpersoon opleiding
cc. VLHORA